

Ureja uredniški odbor — Glavni in odg. urednik Dušan Rebolj — tel. 20-71, lok. 25 — Tisk in klišeji CP »Gorenjski tisk«

Sava

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TOVARNE GUMIJEVIH IZDELKOV SAVA KRANJ

KRANJ, SOBOTA 27. FEBRUARJA 1965

LETO IV. — 1./2. STEVILKA

Ali se preskrba s surovinami res obrača na bolje

Zaradi pomanjkanja naravnega kavčuka smo bili letos že tretjič primorani ustaviti proizvodnjo. V petek, 26. februarja, so nam pošle zadnje zaloge te prepotrebne surovine in tudi polizdelkov je zmanjkalo. Zato smo odhajali v četrtek po delu na svoje dmove vse prej kot zadovoljni, saj se zavedamo milijonskih izgub, ki jih bo utrpela naša tovarna, in izgub na osebnem dohodku, ki bo zaradi občutno zmanjšane proizvodnje tudi precej nižji. Edina uteha so nam bili podatki v 88. številki »Informatorja« o tem, kakok kažejo dobave kavčuka za prihodnjih nekaj tednov. Po tem, kar vemo povedati ob zaključku naše redakcije, to je v petek, 26. februarja, lahko pričakujemo prve pošiljke kavčuka iz naslednjih kombinacij:

● Predstavniki našega podjetja, Združenje jugoslovanske gumarske industrije »Guma« iz Beograda in »Borovo«, ki je uvoznik kavčuka za jugoslovansko gumarsko industrijo, se trudijo na Reki izposlovati med drugim za naše podjetje okrog 80 ton kavčuka. Ta je že na Reki in tudi plačan Indoneziji, ni pa zanj še vedno potrebnih indonezijskih dokumentov.

● V nedeljo, 28. februarja, je napovedan na Reki pristank jugoslovanske ladje »Romanija«, na kateri je med drugim tudi za naše podjetje okrog 45 ton kavčuka. Tudi ta je že plačan in potrebne indonezijske listine so že v Jugoslaviji. Seveda pa se lahko zgodi, da ladja dan ali dva zamudi, kar pomeni, da lahko zamudijo za tak čas tudi carinjenje in prevoz kavčuka z Reke v Kranj.

● Na »Romanija« je tudi precej kavčuka, katerega del bi lahko dobilo naše podjetje. Ker pa smo si pred nedavnim izposodili pri Direkciji za surovine v Beogradu — MATRES — približno enako količino in jo moramo vrniti, bodo poskusili predstavniki našega podjetja pri Direkciji za surovine doseči sporazum, da bi z vračilom za nekaj časa počakali in kavčuk, ki je na »Romaniji«, takoj odpremi v Kranj.

● V sredo, 25. februarja, je nakazala Narodna banka SFRJ Direkciji za surovine v Beogradu devizna sredstva za nakup 1500 t naravnega kavčuka, v petek, dne 26. februarja, pa še za nadaljnjih 3000 ton. Ali bo naša država kupila to količino kavčuka na londonski borzi, kjer je za okrog 20 odstotkov dražji, ali med njegovo potjo v evropska pristanišča, še ne vemo. Prav gotovo pa je, da količin, ki odpadejo na naše podjetje, ne moremo pričakovati na Reki pred drugo polovico marca!

(Nadaljevanje na 3. strani)

Zakaj smo morali januarja za teden dni ustaviti proizvodnjo?

● Celotnemu kolektivu je odgovor na zastavljeno vprašanje docela poznan, saj smo vsi občutili posledice, ki so nas doletele zaradi pomanjkanja surovin. V naš širši javnosti pa so se pojavile kaj različne govorice o tem. Enim je pomanjkanje naravnega kavčuka in aktivnih saj razumljiv vzrok, zaradi katerega smo bili prisiljeni ustaviti delo, drugi pa ugibljejo stvari, ki jih ni ter skušajo očitati nam, da bi lahko delali, če bi hoteli. Ker so vzroki za izpade proizvodnje očiti, so samoupravni organi obvestili o ustavitvi proizvodnje vse odgovorne in prizadete organe, s posebnim sporočilom dne 15. januarja v dnevnem listu »Delo« in glasilu SZDL za Gorenjsko »Glas« pa našo javnost. Ker to sporočilo v celoti pojasnjuje situacijo, v kateri smo se znašli zaradi pomanjkanja surovin, objavljamo besedilo v celoti.

Delavski svet tovarne gumijevih izdelkov »Sava« v Kranju je sklenil na današnji izredni seji, da podjetje za teden dni ustavi proizvodnjo in prekine delo, ker je ostalo brez naravnega kavčuka in saj. S tem bo izgubila naša družba okrog 368 milijonov dinarjev v dobrinah, podjetje samo pa utrpelo na dohodku okrog 108 milijonov dinarjev.

Lanskoletne težave podjetja v rednem oskrbovanju z naravnim kavčukom so se v drugi polovici minulega decembra zaostriale, zato v »Savi« nismo mogli proizvodnega plana bolj preseči, kot smo ga, ko smo naredili nekaj več kot 11.000 ton izdelkov. Z novim letom si je kolektiv zadal še večje naloge, saj se je obvezal narediti 14.400 ton gumenih izdelkov ter tudi izdatno povečati svoj izvoz. Vse pa kaže, da bo ostalo samo pri tem, ker podjetje nima zagotovljenih potrebnih deviznih sredstev za uvoz reprodukcijskega materiala.

Glede na lanskoletni uspeh v izvozu, ko je tovarna gumijevih izdelkov »Sava« izvozila za 1 mi-

Ustanovili smo lastno stanovanjsko zadrugo, v kateri je že sedaj več kot 70 članov

● Konec lanskega leta so se zbrali v delavskem domu na občnem zboru stanovanjske zadruge interesenti za zadržno gradnjo. ● Udeležba je bila presenetljiva, saj se je zboru udeležilo okrog 60 članov kolektiva.

Občni zbor je sklicala stanovanjska komisija pri delavskem svetu podjetja, zato je njen predsednik Ivan Pintar pozval vse navzoče, naj v razpravi povedo svoje predloge in pomisleke na predloženi osnutek pravil zadruge ter pomagajo, da bo gradnja stanovanj v okvirih stanovanjske zadruge kar se da hitro stekla.

O pripravah in dosedanjih ukrepih za ustanovitev lastne stanovanjske zadruge je spregovoril referent za družbeni standard Peter Zigante. Ta je poudaril, da si lahko obetamo v prihodnjih letih

Fotokopija prikazuje prvi delavski svet našega podjetja na svoji prvi seji po izvolitvi

lijon 178 tisoč dolarjev svojih izdelkov ter s tem prekoračila svoj (Nadaljevanje na 2. strani)

S slavnostne seje prvega in sedanjega delavskega sveta 8. januarja v prostorih občinske skupščine

Odgovor upravnega odbora tovarne »Sava« na Tanjugovo poročilo, objavljeno 20. februarja v »Delu«

● Pod naslovom »Pretirane zahteve« je ljubljanski dnevnik »Delo« objavil 20. februarja letos Tanjugovo poročilo o tem, kaj menijo v zveznem sekretariatu za zunanjo trgovino o delitvi deviznih sredstev za uvoz reprodukcijskega materiala v prvem tromesečju tega leta. Pri tem pravi med drugim: »... Pripombe k delitvi deviznih sredstev niso upravičene predvsem s stališča deviznega režima in proporcij družbenega plana. Poudarjajo namreč, da so nekatera industrijska podjetja, usmerjena pretežno na povečanje proizvodnje na podlagi uvoženega reprodukcijskega materiala, kratko malo vsilila javnosti razpravo o svoji dozdevno slabi preskrbi. Med drugim navajajo primer industrije gume, ki je namesto za 20 % — kolikor je dejansko predvidela s planom — letos januarja povečala proizvodnjo za 28 %...«

● Ker vsebina tega poročila zavaja javnost glede težav, v katerih so se znašle zadnje čase delovne organizacije gumarske industrije, ne moremo dopustiti zvrčanje krivde na proizvajalce. Očitno je namreč, da so še vedno velika nesorazmerja med družbenim planom za leto 1965 in načinom razdeljevanja deviznih sredstev za uvoz reprodukcijskega materiala. Da javnost opozorimo na to smo v smislu 34. člena Zakona o tisku in drugih sredstvih informiranja poslali uredništvu ljubljanskega »Dela« naš odgovor. Odgovorni urednik nam je v torek, 23. februarja zvečer sporočil, da bo ta objavljen v četrtek, 25. februarja! Ker vsi ne prebirate dnevnega tiska, objavljamo odgovor našega upravnega odbora v celoti.

V 49. številki »Dela«, ki je izšla 20. februarja letos, je bil objavljen Tanjugov članek z naslovom »Pretirane zahteve«, v katerem je med drugim govora tudi o tem, da je jugoslovanska industrija gume v letošnjem januarju prekoračila svoj proizvodni plan namesto za 20 odstotkov kar za 28 odstotkov. Ker je ta avtoritativna izjava precej problematična, saj nam ni znano, na osnovi katerih podatkov je nastala, smo prisiljeni povedati v odgovor nekaj drugačnih argumentov.

Ne moremo in tudi nečemo več dopuščati, da je javnost napačno informirana in da se vse pogosteje skuša zavrčati krivdo za težko situacijo na delovne kolektive, v našem primeru na kolektive gumarske industrije. Nikakor ne moremo dopustiti, da se očita krivdo tudi našemu podjetju, ki je v letu 1964 dosledno uresničilo vsa navodila in smernice o intenzivnosti, rentabilnosti in ekonomičnosti proizvodnje, uspešno uvedlo skrajšani delovni čas, prekoračilo svoj izvozni plan za 45 odstotkov in s tem sodelovalo s 56 odstotki v celotnem izvozu jugoslovanske gumarske industrije.

Razpolagamo s podatki o proizvodnji v vseh največjih jugoslovanskih gumarskih podjetjih, ki predstavljajo 90 odstotkov celotne proizvodnje v naši državi. Po podatkih Poslovnega združenja jugoslovanske gumarske industrije »GUMA« v Beogradu so naredila podjetja Borovo, Sava, Tigar, Vulkan, Rekord, Ris in Miloje Zakić januarja leta 1964 skupno 3.468 ton izdelkov ali za 13 odstotkov manj kot lani. Naše podjetje pa je naredilo v istih obdobjih lani 775 ton izdelkov, letos pa komaj 517 ton ali kar za 33 odstotkov manj. Vzrok za to je bilo samo pomanjkanje uvoženega reprodukcijskega materiala kljub vsem zagotovilom pristojnih organov o zadostni preskrbi s surovinami.

Zal, pa se je prav zadnje čase pokazalo, da predvidenega zemljišča ne moremo dobiti. Na voljo pa nam je lokacija med naseljem Orehek in zaseikom proti cesti Kranj—Ljubljana. Za uredništev zamisli, po kateri bi letno zgradili okrog trideset stanovanjskih enot, bi potrebovali v vsakem letu približno 150 milijonov

(Nadaljevanje na 5. strani)

Racionalizatorji in predlagatelji ! pozor !

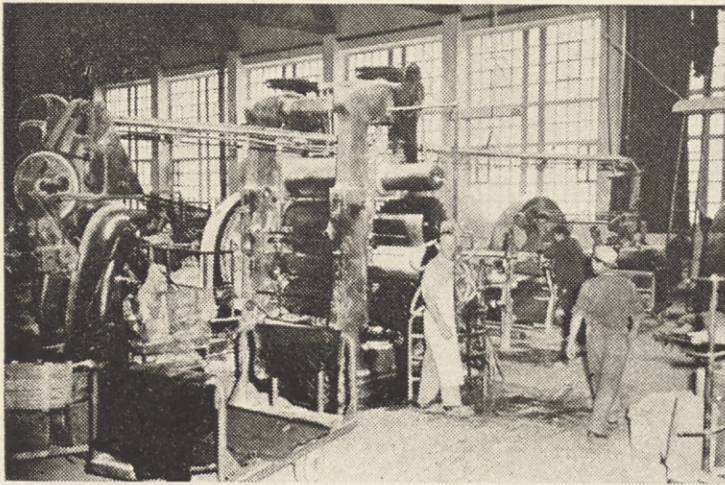
Ni dolgo tega, kar ste na stenčasu obeh obratov brali, da je komisija za izume in tehnične izboljšave prekinila delo zaradi neureditve pravilnika o dajanju predlogov in nagrajevanju. Kljub temu pa ji je uspelo rešiti nekaj predlogov, ki niso bili v toliki meri vezani na tiste člene pravilnika, ki jih je morala komisija spremeniti in dati delavskemu svetu v potrditev. Ker pa so predlogi pod šiframi in komisija ne ve, čigavi so, pa zato ne more izdati odločb, prosimo, da se vsi avtorji navedenih predlogov zglasijo v oddelku za študij dela — obrat I. Seveda pa morajo s seboj prinesiti kopijo ali pa na kakršen koli drug način dokazati, da so resnično avtorji predlogov. — Ti predlogi so:

● predlog X — 200/3 od 25. septembra 1963 — »Spajanje ogrevnih duš iz butilnega kavčuka«

● predlog številka 223 od 23. maja 1963 — »Zdržištev brizganja in sejanja v eno delovno fazo«

(Nadaljevanje na 4. strani)

Zakaj smo morali januarja za teden dni ustaviti proizvodnjo?

(Nadaljevanje s 1. strani)

izvozni plan za 45 odstotkov, smo v podjetju pričakovali po obljubah Jugobanke, da bomo dobili za redno proizvodnjo v tem letu zadosti deviznih sredstev in si s tem tudi zagotovili potrebne surovine. Namesto planiranih eno milijardo 263 milijonov deviznih dinarjev, kolikor bi jih v »Savi« potrebovali za uvoz vseh potrebnih surovin, ki zagotavljajo nemoteno planirano proizvodnjo v prvem tromesečju tega leta, smo dobili od Jugobanke zagotovilo, da nam bo na voljo le 707 milijonov deviznih dinarjev. To pomeni, da bo podjetje lahko izpolnilo svoj plan za prvo tromesečje le 56-odstotno.

Zadnje razmere v oskrbovanju z reprodukcijskim materialom pa kažejo še slabšo sliko. Konec prihodnjega tedna bo podjetje dobilo 100 ton kavgčka, ki je v skladiščih na Reki, zanj pa naša država še ni plačala potrebnih deviznih sredstev. Kdaj bodo na voljo nadaljnje količine, v podjetju »Sava« še nihče ne ve. Podobno je tudi s sajami za proizvodnjo avtomobilskih plaščev. Dobavitelj jih ne dovaža več zato, ker še nima poravnanih lanskoletnih dolgov v višini 41 milijonov lir.

Glede na takšno situacijo je delavski svet sprejel poleg že omenjenega sklepa o prekinitvi dela za teden dni tudi vsebinsko pismo, s katerim obveščamo vse odgovorne činitelje v državi, da bomo s tem prizadejali našemu gospodarstvu precejšnjo škodo.

Proizvajalci avtomobilov, motornih koles, traktorjev in dvokolov: TAM Maribor, IMV Novo mesto, ZASTAVA Kragujevac, ITM Beograd, TOMOS Koper in tovarna ROG v Ljubljani bodo ostali že v prvem tromesečju brez 23.000 kompletov avtoplaščev za csehne in poltovorne avtomobile, brez 5.000 kompletov traktorskih plaščev, brez 8.000 kompletov pnevmatik za mopede in brez 100.000 pnevmatik za dvokolesa. Brez potrebnih plaščev za redno vzdrževanje voznega parka bo ostalo

Zaključki letnega občnega zbora sindikalne podružnice »Sava«

Kljub široko zasnovani investicijski izgradnji in širitvi podjetja je treba tudi v bodoče posvečati kar največjo skrb nadaljnjemu izboljševanju življenjskega standarda članov kolektiva. Uspešno in smotrno reševanje problemov, ki se pojavljajo na tem področju, pomaga v veliki meri k dobremu počutju članov kolektiva ter vpliva s tem na njihovo delovno storilnost.

Zaradi omejenih sredstev, ki bodo na voljo za potrebe družbenega standarda v prihodnjem obdobju, je treba organizirati takšne načine reševanja stanovanjskih problemov v podjetju, ko bodo sodelovali z določenimi denarnimi prispevki tudi prosilci za dodelitev stanovanj sami. Za tekočo, vsakodnevno rekreacijo članov kolektiva pa naj se še nadalje razvija in organizira oblike, ki so najprikladnejše in ki ne zahtevajo večjih denarnih sredstev, kljub temu pa nudijo možnosti za vključitev kar najširšemu številu članov kolektiva.

Sistem nagrajevanja je treba še nadalje izpopoljevati ter te-

tudi precej naših avtoprevoznih podjetij. Zaradi ustavitve proizvodnje pa ne bodo izpolnjene tudi dobave Jugoslovanski ljudski armadi.

Posebno neugodno pa se bo vse to odrazilo v izvozu podjetja. V prvem tromesečju bi morali izvoziti na Zapad za okrog 360.000 dolarjev termoforjev, transportnih trakov in veloplaščev, saj so pogodbe že zaključene in kupci že pričakujejo prve pošiljke.

Ker bo ta izvoz zaenkrat odpadel, se bomo znašli v neugodni situaciji, saj ne bomo mogli računati na dodatna devizna sredstva za uvoz reprodukcijskega materiala, če niti svojih planiranih obveznosti ne bomo mogli izpolniti. In to po tako uspešnem poslovnem letu 1964, ko nam je uspelo pokriti kar 56 odstotkov vsega, kar so lani izvozila jugoslovanska gumarska podjetja kljub temu, da smo pri tem udeleženi v potrošnji uvoženih surovin komaj z 19 odstotki.

V svojem pismu pravi delavski svet podjetja med drugim tudi to, da zahtevamo, naj se pri dodeljevanju deviznih sredstev dosledno upošteva ter tudi izvajajo večkrat poudarjeno načelo, naj imajo prednost tista podjetja, ki izpolnjujejo ali celo presegajo svoje izvozne obveznosti. Glede na visoko udeležbo »Sava« v izvozu jugoslovanske gumarske industrije, meni delavski svet, da je upravičen zahtevati takojšnjo rešitev nastalega problema in poziva vse poklicane, da kar se da hitro dosežejo revizijo ter odpravo centralistično-administrativnih načinov razdeljevanja deviznih sredstev za uvoz surovin.

Konec svojega pisma delavski svet zaključuje s tem, da je tovarna gumijevih izdelkov »Sava« pravočasno in to večkrat opozorila vse odgovorne organe o razmerah pri oskrbovanju s surovinami in da kolektiv 1.700 proizvajalcev ne more nositi nobene krivde, niti ne vseh posledic, ki iz ustavitve proizvodnje izhajajo. De-

Odgovor upravnega odbora tovarne »Sava« na Tanjugovo poročilo, objavljeno 20. februarja v »Delu«

(Nadaljevanje s 1. strani)

nizacijam za reprodukcijski material nekaj ni v redu.

Januarski izpadi v proizvodnji žal niso samo odraz trenutnega stanja, kajti nič boljša je situacija v februarju in tudi v marcu bo naše podjetje daleč pod lanskoletno dinamiko. Tudi februar je za naše podjetje žal že izgubljen, saj bomo lahko naredili do konca tega meseca vsega le okrog 650 ton izdelkov, kar je za 26 odstotkov manj od lanskoletne februarske izvršitve. Poudariti moramo, da smo se kljub tako težki situaciji letos še intenzivneje vključili v izvoz, saj bomo do konca februarja izvozili za več kot 100.000 \$ izdelkov, kar je za 160 odstotkov več kot v istem obdobju lanskega leta.

Ni namen našega odgovora na tak ali drugačen način zaostrovanji že tako težko gospodarsko situacijo. Zahtevamo pa, da se namigovanja, kot je tisto v Tanjugovem poročilu — da je treba z veliko rezervo sprejeti napoved nekaterih podjetij, da bodo zmanjšala ali ustavila proizvodnjo, če jim ne bodo zagotovljena za uvoz reprodukcijskega materiala večja sredstva — ne pojavljajo več v dnevnem tisku.

Naše podjetje je zaradi šestdnevnega zastoja v januarju že izgubilo 368 milijonov dinarjev bruto dohodka, ponovno pa smo pred dejstvom, da bomo morali po 24. februarju za nedoločen čas ustaviti svojo, že sicer močno okrnjeno proizvodnjo. Iz navedenih podatkov lahko javnost zaključijo, da naše zahteve niso pretirane, saj hočemo le surovine v mejah, ki jih določa družbeni plan.

Na žalost ni v pristojnosti naših samoupravnih organov voditi razpravo in prepire o tem, kje se konča oziroma prične centralizacija. To prepuščamo drugim! Na vsak način pa je vzrok za takšne razmere vse preobohotno razširjenje birokracije v našem sistemu, ki kljub famoznim številkam ne daje od sebe tistega, kar bi končno morala dati — pa naj si bo to v centraliziranem ali decentraliziranem sistemu.

Delavski svet odločno odklanja upravičenost istovetenja gospodarskih organizacij, ki uspešno gospodarijo ter izpolnjujejo svoje družbene obveznosti, z gospodarskimi organizacijami, ki doslej še niso uspeli prikazati svojih poslovnih uspehov in uspešnega vključevanja v mednarodno delitev dela.

Samoupravni organi
tovarne gum. izdelkov
»Sava« Kranj

druge odgovorne strokovne službe podjetja v sodelovanju z usposobljenimi zunanjimi institucijami organizirajo za kar najširši del članov kolektiva najprimernejše oblike izobraževanja in usposabljanja. Posebno pozornost je treba pri tem posvetiti mlajšim kadrom in tistim članom kolektiva, ki delajo neposredno v samoupravnih organih ter družbeno-političnih organizacijah podjetja.

Sindikalna organizacija naj tudi v bodoče najtesneje sodeluje z vsemi ostalimi družbeno-političnimi organizacijami v podjetju ter kot najmasovnejša družbeno-politična organizacija prek svojih sindikalnih pododborov stalno vzdržuje stike s svojimi člani. Poleg tega naj sindikalna organizacija tudi stalno sodeluje z občinskimi sindikalnim svetom ter ostalimi družbeno-političnimi organizacijami izven podjetja.

Sindikalni pododbori kot osnovne enote sindikalne organizacije naj tekoče spremljajo celotno dogajanje v svojih ekonomskih enotah. Njihova skrb naj ne bo posvečena samo vprašanjem nagrajevanja in delitvi osebnih dohodkov, marveč predvsem vprašanjem umnega gospodarjenja in smotrnega izkoriščanja razpolo-

Povsem se zavedamo trenutno res težke devizne situacije, vendar pa smatramo, da nam ta prvenstveno narekuje skrajno varčevanje z devizami in njihovo res smotrno uporabo. Ne verjamemo, da je tako lahko utemeljiti z raznimi sporazumi uvoz velike količine luksuznih avtomobilov, raznih luksuznih predmetov široke potrošnje in na koncu koncev tudi uvoz velikega števila gum, ko na drugi strani vse večje število delovnih kolektivov ostaja brez dela, zaradi česar bodo nujno prizadeti življenjski standard našega delovnega človeka ter jasno tudi prispevki teh delovnih organizacij naši skupnosti.

Ne bomo se spuščali v razpravljanje o tem, kaj je rentabilnejše — uvoz avtoplaščev ali proizvodnja le-teh doma, kajti to je zelo lahko dokumentirati, veliko presmela pa se nam zdí izjava nekaterih odgovornih tovarišev, da bodo oni osebno povedali našim proizvajalcem, da moramo ustaviti proizvodnjo, če si tega ne upamo storiti sami. Zelo lahko je namreč ustaviti proizvodnjo, toda v naših delovnih organizacijah

Če zbolim, moram o tem čimprej obvestiti vodjo svoje ekonomske enote

- Pravilnik o delovnih razmerjih podjetja pravi v svojem 92. členu med drugim tudi naslednje: »...Delavec, ki iz kakršnega koli razloga ne more priti na delo, mora to najkasneje v 24 urah sporočiti vodji svoje ekonomske enote...« Iz razgovorov z vodji ekonomskih enot pa lahko zaključimo, da se nekateri naši sodelavci tega člena ne držijo in izostajajo na račun boleznih z dela, ne da pri tem po najhitrejši poti obvestijo svojega vodjo v enoti.

Uspešno delo v tovarni ne zavisi samo od tega, ali imamo zadosti surovin, energije in za proizvodnjo usposobljene stroje. Še važnejši za uspeh je človek. Če na primer vodje v ekonomskih enotah s svojimi operativnimi plani računajo na določeno število delavcev, ki bodo delali pri posameznih strojih na delovnih mestih v enoti, zaradi bolezni pa jih en del izostane z dela, je vsakršno načrtno in tekoče delo onemogočeno. Še posebno težko pa je, če vodje ne vedo, zakaj so ti ljudje izostali in koliko časa jih na delo ne bo.

Da se izognemo nejasnostim, izpadom v proizvodnji ter s tem gospodarskim izgubam ter tudi nepotrebnim disciplinskim posegom, sporočimo vsem sodelavcem naslednje:

1. Če član kolektiva zbolí med delom, mora to sporočiti vodji svoje ekonomske enote, da dobi posebno dovolilnico za odhod k zdravniku. Po opravljenem obisku pri zdravniku se mora vrniti k vodji in ga seznaniti z zdravnikovimi odločitvami. Če gre za obolenost lažjega značaja, ostane na

moramo v sistemu samoupravljanja, če me drugo, vsaj navesti za vsak ukrep vzroke oziroma tudi zelo konkretno navesti krivca. Ker smo dokazali, da naš kolektiv tej situaciji ni kriv, saj lahko upravljamo samo s svojimi sredstvi, nikakor pa nimamo možnosti odločati o razporejanju in trošenju razpoložljivih deviz v naši državi, bodo morali v bodoče vsekakor podobni članki, kot je bila zadnja Tanjugova informacija, odpasti, saj ustvarja popolnoma napačno javno mnenje.

Ker je naš kolektiv ponovno pred tem, da po 24. februarju za nedoločen čas ustavi proizvodnjo, zastavlja 1.700 članov našega kolektiva javno vprašanje Zveznemu sekretariatu za zunanjo trgovino, če še vedno meni, da vsiljujemo javnosti razpravo o svoji dozdevni kritični situaciji in če je še vedno treba z veliko rezervo sprejeti to našo sedanjo pravčasno napoved o prenehanju proizvodnje?

Upravni odbor
Tovarne gumijevih
izdelkov SAVA — Kranj
Predsednik
Filip Majcen, dipl. ing.

delu. Če pa gre za težjo obolenost, sme po zdravnikovih napotkih iz tovarne, seveda pa mora to dovoliti z izhodnim listkom vodja ekonomske enote.

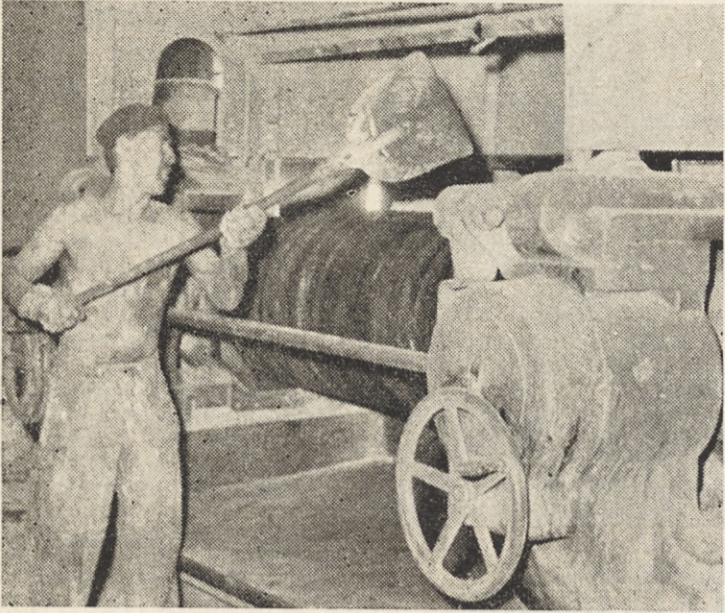
2. Če član kolektiva zbolí izven delovnega časa, torej na domu ali na poti na delo oziroma z dela in zato ne more na delo, mora najkasneje v 24 urah pismeno, telefonično, brzojavno ali po svojih sorodnikih oziroma znancih o tem obvestiti vodjo svoje ekonomske enote.

- Administratorke in obračunovalke posameznih ekonomskih enot morajo tekoče voditi posebno evidenco sodelavcev, torej tudi tistih, ki zbolijo. O vsem tem sproti obveščajo vodje svojih ekonomskih enot. Odgotnost obolelih sodelavcev z dela, ki je v 24 urah nihče ne prijavi vodjem odgovarjajočih ekonomskih enot, pa morajo šteti kot neopravičeno izostanek z dela!

vsebinski. Nepravilnosti, ki se še pojavljajo, so odraz ne vsebinskega delovanja samoupravnega mehanizma. Bodoči plenum sindikalne podružnice mora nadaljevati že začeto delo pri vključevanju članov samoupravnih organov v aktivnejši odnos do svojih volivcev ter kar najtesneje tekoče povezovanje v celotni samoupravni mehanizem. Članji samoupravnih organov morajo pred obravnavo določenih materialov med svojimi volivci z izmenjavo mnenj izkristalizirati stališča in ta zastopati v samoupravnih organih. Hkrati pa mora sindikalna organizacija v sodelovanju z ostalimi družbeno-političnimi organizacijami vplivati na izpolnjevanje in usposabljanje članov samoupravnih organov, da bodo ti vseskozi na tekočem s celotno problematiko in dogajanjem v svojem kolektivu. Le tako jim bo omogočen v vsakdanjem delu v skladu s poslovno politiko podjetja pravilen odnos do svojih volivcev.

Razen nepravilnosti v samoupravnem mehanizmu pa je treba odstranjevati z izpopolnjevanjem že obstoječih in s sprejemanjem novih samoupravnih predpisov, ki morajo biti v skladu z že sprejetim statutom podjetja.

Samoupravljanje je doseglo tisto stopnjo, ko se postavlja predvsem zahtevo po večji

Naš razgovor

- Obiskal sem naše mešalce na prostor, kamor le poredkoma prostor nekoliko od rok, marveč zmes. Sodelavcev v njem se je zaradi saj res največkrat podobni dimnikarjem.

▲ Pri črnih zmesih je treba tudi precej moči, da človek lahko tekoče opravlja svoje delo

Ko sem povedal svoj namen najbolj zvedavam, da hočem napisati nekaj vrstic o njihovem delu in težavah ter seveda tudi o njihovih uspehih, so se zbrali okrog mene in pripovedovali. Žal, prostor v listu ne dopušča, da bi popisal vse, kar sem zvedel. Vendar upam, da boste tudi s temi nekaj desetimi vrsticami zvedeli precej novega o njih.

Najprej sem se zapletel v pomenek z vodjo mikserja, ki je de-

V izmenl smo vsi kot ena družina složni, enotni, tovariški

kazalo več govoriti o njih. To pričajo njihove pripombe, ko so mi dejali:

»Res, tudi mi smo člani kolektiva in še precej pomembni, ali ne? Zato smo veseli, kadar se nas kdo spomni in spregovori o našem delu v našem časopisu!«

Ko sem se poslavljaj, sem obljubil, da se še oglasim. Bolj v šali pa so mi mešalci svetovali, naj se drugič za podoben razgovor preoblečem, kajti moja delovna obleka je že dobila temnejši ton. Saj so že pustile svoje sledi.!

TONI HORVAT

»Živo, kako gre kaj delo od rok?«

Nekoliko se je zdrznil, se nasmehnil in pokazal bele zobe, nato pa odvrnil:

»Tonček, veš kaj?! Marsikdo misli, da smo mi, pri črnih zmesih, res samo za strah in trepet okolici, ker se včasih tudi radi pošalimo s sodelavci iz drugih oddelkov, jih podimo s sajastimi rokami, najbolj jezike in predzerno pa tu in tam tudi malo začrtamo po obrazu. Sicer pa prav vsak dan tekoče izpolnjujemo svoje naloge in opravljamo delo tako vestno, kakor kolektiv pričakuje od nas. Pa ne samo to! V izmeni, s katero delam, smo vsi kot ena družina — složni, enotni in tovariški...!«

Res je tako. Poznam to skupino, ki dela pri črnih zmesih. So sicer majhen kolektiv, a marljiv in discipliniran.

Medtem je Živo izpustil zmes iz mikserja. Sodelavci pod tem strojem so jo prevzeli v nadaljnjo predelavo. Živo me je opozoril na to, da pri njih ni časa za lenarjenje. Še za kako cigareto pokaditi ga nimajo. Potem pa sem ga vprašal:

»Koliko zmesi pripravite v eni izmeni? Kolikor vem, je vaša skupina med najboljšimi in če se ne motim, ste v tem rekorderji?«

Spet se je nekoliko nasmehnil, si obrisal pot s čela in dejal:

»Ja, tako pač, kakor gre delo od rok. Kakih osem do devet ton že premešamo na izmeno. To ni malo, ker moramo vse to premestiti z rokami! Potem ni čudno, če se sodelavci včasih tudi pritožujejo, da jih pošteno roke bolijo proti koncu dela... Toda mi vztrajamo, saj se zavedamo, da zavisi prav od nas, mešalcev, kako teže večji del nadaljnje proizvodnje.«

Živo in njegovi so povedali še precej zanimivega. Odločil sem se, da jih še večkrat obiščem. Zdi se mi, da se jim bomo morali sploh bolj posvečati. Ni vse samo dober zaslužek. Ne pozabimo pogojev, v katerih delajo, in namenimo jim, kadar se srečujemo z njimi, besedo ali dve. Tudi v našem listu bi

▲ Zares, delo v prostorih, kjer mešajo črne zmesi, res ni prijetno

Racionalizatorji in predlagatelji pozor!

(Nadaljevanje s 1. strani)

● predlog X — 200/2 od 21. septembra 1963 — »Vulkanizacija grelnih duš iz zmesi 4025«

● predlog X — 100/38 od 18. decembra 1963 — »Izboljšava pri konfekciji rivalit cevni«

● predlog X — 100/8 od 15. oktobra 1963 — »Prihranek na materialu pri vulkanizaciji v kalupih«

● predlog X — 100/56 od 17. marca 1963 — »Gumiranje dubliranega blaga z zmesjo, ki vsebuje manj kavčuka«

● predlog X — 100/59 od 25. marca 1964 — »Rezanje rivalit plošč na določeno širino pri vlečenju na štirivaljni kalandru«

● predlog X — 100/52 od 26. februarja 1964 — »Izdelava plašča 5.20-12 z dvema kordnima vložkoma«

● predlog X — 100/4 a od 18. septembra 1963 — »Izboljšava delovnega mesta in materiala«

● predlog X — 100/23 od 20. novembra 1963 — »Odstranitev odvečne vode pri stroju za prerezovanje protektorja«

● predlog X — 200/33 — »Sprememba predgrevalnih miz za tovarne plašče v obratu II«

● predlog X — 200/31 od 14. decembra 1963 — »Izboljšava pri masticiranju kavčuka na agregatu v valjarni II«

● predlog X — 100/19 od 1. decembra 1963 — »Izboljšava konfekcije visokotlačnih cevi.«

Komisija je prepričana, da se bodo oglasili vsi avtorji naštetih predlogov v najkrajšem času in tako omogočili hitro reševanje predlogov.

Izkoristimo poključki dom za oddih in rekreacijo!

Kakor veste, imamo na Poključki ličen počitniški dom, ki nudi streho nad glavo vsem tistim, ki si zaželijo miru, zraka in sonca. Se posebej pa je privlačen sedaj, ko pokriva tamkajšnje poljane snežna odeja, debela poldrug meter.

Letos dom ni kdo ve kako izkoriščen, saj prihaja prenočevati vanj po nekaj članov kolektiva le v sobotah. Morda je vzrok za to v precejšnji oddaljenosti Poključke od rednih prometnih zvez in dokaj strme ceste od Gorij naprej, ki zahteva previdno vožnjo z avtomobilom? Morda pa je interes za oddih sredi poključkih gozdov, za smučanje in sankanje upadel zato, ker dom letos ni tako vzdrževan kot prejšnja leta?

To sta vprašanji, ki si jih zastavljamo in na kateri bi kazalo odgovoriti.

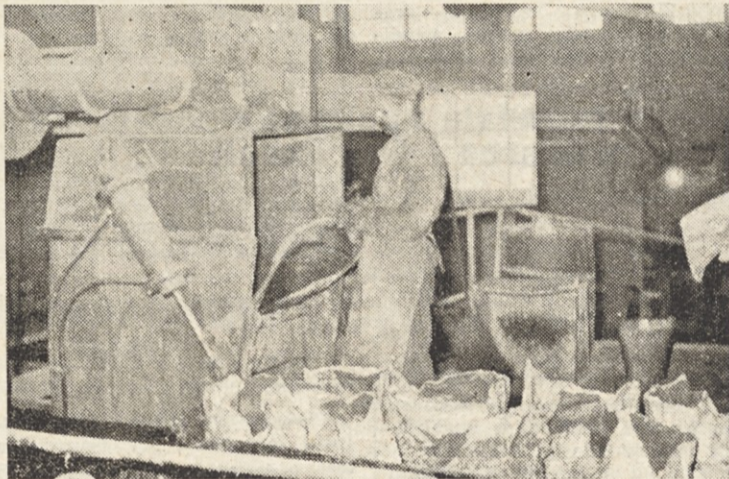
Vremenske prilike so res take, da precejkrat avtobus ne more peljati z Bleda do hotela. Če je le mogoče, pa pelje v petkih in sobotah gor ter zagotovo tudi v nedeljah nazaj. Zato očitki na račun slabih prometnih zvez le niso tako upravičeni, kot sicer kaže. Upravičene pa so pripombe na vzdrževanost doma in na red v njem. Koristniki doma pozabljajo, da smo vložili vanj že precej sredstev in da je namenjen oddihu sodelavcev. Zato ni na mestu nered, ki ga večina puščajo v domu, ko odhaja s Poključke. Se posebno vprašanje pa je kurjava, saj si

mora vsakdo pomagati, kakor ve in zna. Drv običajno ni nasekanih, pa tudi sicer ni kaj prijeti v roke, da pride človek do njih.

Letos je sicer pol zimske sezone že mimo. Za prihodnje leto pa bi kazalo dom toliko urediti, da bi nudil primerno ugodje in gostoljubnost vsem tistim članom kolektiva, ki si želijo poključkih čarov. Vsekakor bi kazalo preurediti dnevni prostor, ga razširiti, postaviti lončeno kmečko peč ter urediti spodnje prostore za preživljanje časa, ko človek ni zunaj, ter za jedilnico. Zgornje prostore

pa bi kazalo preurediti tako, da bi bilo nekaj ločenih sob, in da bi bile vse grevane. Dom mora zlasti pozimji nuditi toploto, saj je ponoči tudi do -20 stopinj mraza.

Za pripravlanje hrane pa bi kazalo urediti usluge z restavracijo pri upravi počitniškega doma izvršnega sveta, saj ni mogoče, da bi več koristnikov hrkati uporabljalo kuhinjo v našem domu. Le če bi bil interes večji in če bi koristile dom v petkih, sobotah in nedeljah večje skupine, bi kazalo pridobiti za določen honorar usposobljeno kuharico, ki bi pripravljala hrano za vse letovalce oziroma koristnike doma po enotni pensionski ceni!

Zapetljaji, zaradi katerih bi bil prvo noč skoroda prespal na policiji...

- Septembra in novembra lani si je ogledal v New Yorku svetovno razstavo naš sodelavec iz prodajne službe Ciril Habe. Doslej je v svojih zapiskih pregovoril o poti iz Zagreba do Pariza ter od tam naprej čez Atlantik do New Yorka. Tokrat pa opisuje svoje prve pripetljaje na ameriškem tlu...

Ko smo izstopili iz letala, so nas uslužbenci letališča, ki nosi ime po pred poldrugim letom ubitem ameriškem predsedniku J. F. Kennedyju, napotili na kontrolo pasošev. Zahtevali so tudi potrdilo o cepljenju. Zato sem se poslovil od obeh perzijskih študentov, saj sta letela naprej v Michigan City.

Z ameriško policijo pa se je zataknilo. Pasaš in potrdilo o cepljenju sem imel v redu, nisem pa imel rezerviranega prenočišča. Pojasnil sem, da mi pač generalni ameriški konzulat v Zagrebu o tem ni ničesar sporočil. Pa je pristopil še en policaj, ki je preje našemu razgovoru samo prisluškval. Ko je zvedel, za kaj gre,

me je pospremil v neko sobo s kavčem in stoli. Dejal mi je, naj si oddahnem, se poslužim ležišča in počakam kakih deset minut. Bil sem utrujen ter res že komaj čakal, da bi legel k počitku. Za menoj je bil precej podaljšan dan, pa tudi sama vožnja je pustila svoj pečat. Zato nisem imel

nič proti, če bi me pustili zaspati kar v tej sobi, saj je bila zračna in ravno prav topla.

Kmalu pa se je policaj vrnil in mi povedal, da imam sobo rezervirano v hotelu »Shoreborn« v Cityju. In ker sem vedel, da pomeni za Newyorčane City predel New Yorka na Manhattanu, mi je postalo takoj jasno, kod me bo vodila pot.

V pasoš so mi prilpepili rezervacijski listek in tako skompletirali še zadnji pogoj ameriške administracije, da smem vstopiti v Ameriško državo. Vprašali so me še, če se bom zares vrnil v Jugoslavijo in ko sem jim povedal, da imam doma zaposlitev in družino, so mi zaželeli prijetno bivanje v

New Yorku ter me prepustili carinski kontroli. Policaju, ki mi je rezerviral prenočišče, sem se zahvalil in se poslovil.

Kovček sem dobil spet v roke, čeprav sem ga videl poslednjič na letališču v Zagrebu. Pred cariniki sem ga odprl. V njem sem imel med drugim tudi nekaj hrušk. Te so mi s prijaznim nasmeškom odvzeli, češ da se sadja v ZDA ne sme prinašati. No, in tako so bile za menoj vse formalnosti...

V informativnem biroju na letališču so mi povedali, kako pridem najhitreje do hotela »Shoreborn«. S kovčkom v roki sem se napotil skozi izhodna vrata, ki se samodejno odpirajo na osnovi fototlačnega mehanizma. Vstopil sem v avtobus za New York City. Za vožnjo, ki je trajala kakih 40 minut, sem odšel 1 dolar in 75 centov. Nato sem najel še taksi in plačal za petminuten prevoz 50 centov. Končno sem bil pred hotelom in ko sem vstopil vanj, je ura kazala 23 in 30 minut. Pri nas v Jugoslaviji pa je bila takrat že 5 in 20 minut zjutraj! Torej že polnih 24 ur nisem spal. Zato ni čudno, če sem se takoj, ko so mi pokazali sobo, odpravil spat ter se zbudil šele okrog 8. ure zjutraj po lokalnem času.

Precej časa je preteklo, odkar sem se poslednjič bril. Zato sem pripravil brivski električni aparat, žal pa ga nisem mogel uporabiti, ker se vtikač na mojem strojčku ni ujemal s tamkajšnjimi vtični-

cami. Zato sem se hitro napravil, plačal za prenočišče 15 dolarjev in 75 centov in se namenil do prve brivnice. Čakal sem in ko sem sedel na stol, so mi pojasnili, da samo strižejo. Tako sem hitro na lastni koži občutil ameriško specializacijo v obrti. Stopil sem v drugo brivnico čez cesto in odšel za britje 1 dolar 25 centov, za mestni zemljevid New Yorka pa še 60 centov. Kakor vidite, sem kar lepo trošil denar.

Potem sem odšel na naš, jugoslovanski generalni konzulat, ki je na Peti Aveniji in loči Manhattan

▼ Takle je pogled na New York zvečer, ko se zablješ v nebatičnikih milijoni lučk

(Prihodnjič: KAJ SEM VIDEL NA SVOJEM PRVEM SPREHODU PO NEW YORKU?)

Ali je predvidena lokacija za združno gradnjo res najboljša?

- Marsikomu je združna gradnja edina pot, da pride do udobnega stanovanja, do lastnega doma. Sam sem že na vse načine iskal možnosti, da se mi ta želja uresniči, da se mi sanje spremenijo v stvarnost. Pred dvanajstimi leti sem se vpisal v stanovniško zadrugo v »Savi«. Doživeli smo le en sestanek, drugega že ne! Zato sem kasneje vložil prošnjo za individualno gradnjo na materini parceli, se vpisal in postal član zadruge
- »Naš dom«, a na žalost zopet nič. Kamor koli sem se vključil, vedno in povsod mi je spodletelo.

Ko je na konec leta 1964 ponovno vzklopela želja po ustanovitvi zadruge za našem kolektivnem, sem bil takoj za to. Smatral sem, da bo ob podpori tovarne, samoupravnih organov in odgovornih strokovnih služb podjetja tokrat zadruga res zaživela. V srcu mi je reklo, sedaj gre tokrat zares in ni bojazni, da bi zadeva zamrla.

Res je, da prvotno predvidena lokacija ob bencinski črpalki na Gašterju za prebivalce Kranja ni najbolj primerna (klanec gor, klanec dol), vendar so to neprijetno misel ovrgla naslednja dejstva: bližina obrata II, osnovna šola, lep razgled in zdrava hoja. Marsikdo je doma z vso svojo iznajdljivostjo pripravil svojo družino, da je soglašala z njim, češ, saj je malo hoje res življenjsko potrebno, povrh vsega pa je tam še krasen razgled na naše Karavanke, svež zrak in prijetna tišina.

Sam sem postopal enako. Sprva moja boljša polovica in oba otroka niso bili za to, odnosno o tem sploh niso hoteli ničesar slišati. Po nekajkratnem obdelovanju te teme pa sem le dobil odgovor: »Kraj je res daleč, a je lep in bi navsezadnje tudi šli tja gor!«

Interesentov za združno gradnjo je bilo kar precej — zaenkrat okrog 70. Neko nedeljo sredi decembra 1964 smo se zbrali in na ustanovnem občnem zboru zadruge izvolili iz svoje srede svet zadržnikov. Po tistem sem si mel roke, eš, zdaj pa zadeva drži kot pribita!

Po nekaj tednih moreče tišine pa je padlo kot atomska bomba med nas: predvidena lokacija ni odobrena, v poštev pride le gradnja na kraju, kjer je zaselek Orehek. »Vrag naj vzame vse skupaj, saj kaže, da je goreča želja zopet splavala po vodi sem se pridušil. Doma mi »delavski svet« s predsednikom (žena) kratko reče: »Ne!« Kaže, da pri tej zadevi nimam sreče.

Sam Krančan, mesto z okolico mi je razmeroma znano, pa sem jo v prvi prosti soboti vseeno mahnil tja, da se prepričam o dolžini poti, o prednostih in slabostih nove lokacije. Pri kosilu sem potem ženi referiral: »Prostora dovolj, svet je ob glavni cesti in z avtomobilom ni daleč!« (tam sem bil namreč z avtomobilom, za peš ni bilo dovolj junaštva). Več besed nisem mogel spregovoriti. Misel, da bo moja boljša polovička dvakrat na dan prehodila po 4 kilometre, da bosta isto pot opravila oba moja otroka v šolo in iz šole — v mrazu, snegu, dežju, ob stalni nevarnosti, da ju kdo povozi na glavni cesti, in to, da bom tako pot opravljal sam, dokler delam v obratu I, je bilo vzrok, da me je minilo vsako veselje za pogovor. Bilo mi je takoj jasno. Če bomo hoteli iz daljnega »za-Orehka« v mesto, v trgovino, v gledališče ali podobno, si bomo dvakrat premislili, saj bo stala pred nami težja ovira — dvakrat po štiri kilometre hoje.

Res je, da je avtobusni promet precej gost, vendar je to kaj slaba tolažba. Nepotrebno jutranje in opoldansko čakanje, bolj rano vstajanje, kasnejše prihajanje domov in za 4-člansko družino najmanj 8000 din mesečno nepotrebni izdatki samo za prevoz z avtobusom v službo ali v šolo in domov!

Smatram, da pretežni večini članov zadruge nova lokacija ne odgovarja, ker je dokaj daleč. Smatram, da je v bližnji okolici Kranja še dovolj prostora za združno gradnjo! (Planina, Zlato polje, Svabska vas itd.) To bi bile lokacije, ki so življenjsko neprimerno boljše, bolj dostopne in udobne.

Če je dosti interesentov za Orehek, naj bo zadruga Orehek; za ostale pa bi poiskali ugodnejšo in prikladnejšo lokacijo. Zato mi-

slim, da odgovor »za našo tovarno, za našo zadrugo pride v poštev le »Orehek«, ni oprilemljiv!

Vse te besede sem napisal iz edine in jasne želje, da z lastno udeležbo in ob podpori družbe pridem končno enkrat le do kulture in lastnega stanovanja v odgovarjajočem okolju!

Janez ing. BITENC

Za nami je evidentiranje kandidatov za občinsko in republiško skupščino - Predlagali smo 6 kandidatov

- Pretekli mesec so bili v našem podjetju končani predvolilni sestanki po ekonomskih enotah, na katerih smo evidentirali kandidate za občinsko in republiško skupščino. Kakor veste, bomo v marcu in aprilu volili v zbor delovnih ljudi občinske skupščine enega člana kolektiva ter člane v republiški zbor skupščine SR Slovenije.

Na prvih volitvah po sprejetju nove ustave leta 1963 smo izvolili polovico odbornikov zbora delovnih ljudi občinske skupščine samo za dve leti. Tako letos poteče mandat Miri Ambrožič, ki smo jo takrat izvolili v volilni enoti 15 — obrat I. Zato bomo morali meseca marca izvoliti novega člana in to za štiri leta. Čez dve leti pa bo potekel mandat tudi drugemu članu našega kolektiva — Francu Sircu, ki smo ga izvolili v volilni enoti 16 — obrat II.

Na tak način je zagotovljeno stalno obnavljanje predstavniških teles, saj se na primer v občinski skupščini na dve leti zamenja polovica odbornikov. Tako praktično to najvišje predstavniško telo v občini ne bo več razpuščeno, saj načelo zamenljivosti zagotavlja kontinuirano, neprekinjeno delo tega kakor tudi drugih naših predstavniških organov.

Prav gotovo se vprašujete, zakaj smo na minulih predvolilnih sestankih kandidate za občinsko in republiško skupščino samo evidentirali in ne že kandidirali? Evidentirati vse možne kandidate za ško in zvezno! ne pomeni, da s vse skupščine (občinske, republiške) že postavljamo kandidate! To je v resnici le javno kadrovanje. S sodelovanjem celotnega kolektiva oziroma celotne javnosti si

ustvarimo pregled nad kadri ne samo za potrebe skupščin, temveč tudi za druga področja družbene dejavnosti. Zbor kadrov postaja tako čedalje bolj objektiviziran, saj se pri vodenju kadrovske politike vse bolj oslanjamo na širše kadrovske zaledje, ki ga ustvarja sistem samoupravljanja. S tem razbijamo zaprtost kadrovske politike. Ali ni pravilno, da odločajo o tem, ali ima kdo potrebne kvalitete za opravljanje določene javne družbene funkcije, ne samo ožek krog ljudi, temveč najširše množice delovnih ljudi!

Seveda pa smo morali evidentiranje kandidatov organizirati tako, da ne bi bilo vse skupaj prepuščeno stihiji. Zato so celotno akcijo vodile družbeno-politične organizacije, ki so volivce na predvolilnih sestankih usmerjale v pravilno ocenjevanje možnih kandidatov po socialističnih kriterijih.

Kaj je povedala upokojena sodelavka pnevmatikarne I Ana Rebolj

Ano REBOLJ pozna veliko članov našega kolektiva, posebno še iz obrata I. V tovarni je bila zaposlena mnogo let. Delala je domala v vseh oddelkih in njeno zadnje delovno mesto je bilo dubliranje velokorda za veloplašče. Predno je odšla v pokoj, sem se z njo pogovarjal, ne da bi ji kakor koli omenil, da bom najin razgovor razkril tudi drugim. Pogovor je potekal nekako takole:

»Kolikoli časa že delate na tem delovnem mestu?« sem jo vprašal.

»Tukaj sem nekako štiri leta. Preje sem delala pri obrezovanju ter paketiranju veloplaščev. S tem delovnim mestom nisem ravno najbolj zadovoljna, ker je najslabše plačano. To pomeni, da bo pokojnina tudi nižja, kot če bi delala drugje.«

»Ali ste mogoče dali kakšno prošnjo za premestitev na katero drugo delovno mesto?«, sem nadaljeval.

»Ne, tega pa nisem napravila. Sedaj mi je žal, da se tega nisem spomnila že prej. Smatrala sem, da je kdo v podjetju zato zadolžen in pregleduje delovna mesta tistih delavcev, ki so pred upokojitvijo in jim na ta način nekako pomaga. Žal, sedaj je že prepozno.«

Potem sem vprašal: »Kakšni so delovni odnosi v vaši neposredni okolici?«

»Nimam se za kaj pritožiti. Nesoglasja pridejo v glavnem povsod, a se kmalu zopet popravijo.«

»Kaj boste počeli sedaj, ko odhajate v pokoj in ko boste imeli toliko prostega časa?« sem jo vprašal.

»Delo se najde tudi doma. Imela bom več časa za sam dom kakor tudi za nepredvidena dela.«

Ko sem končal razgovor, sem Anj REBOLJ v svojem kakor tudi v imenu celotnega oddelka velopnevmatikarne zaželel še mnogo zdravil let.

MIHAEL ČUHALEV

Ali se preskrba s surovinami res obrača na bolje

(Nadaljevanje s 1. strani)

Ko so nam takole znani najnovejši podatki o možnostih za prido kavčuka v tovarno, nam preostane zaenkrat samo čakati na obvestilo po radiu. Kakor veste, bomo zvedeli za točen pričetek rednega dela v dnevnik obvestil ob 13.15, 15.15 in ob 17. uri. Zato

◀ To pa je prizor z zadnje seje sedanjega delavskega sveta v letu 1964

prisluhnite vsak dan tem oddajam, ker so vsi drugi možni načini obveščanja manj učinkoviti.

Seveda pa se nam vsem vsiljuje vprašanje, kako je sploh mogoče, da smo se proizvajalci gumenih izdelkov naenkrat znašli v tako neugodni situaciji. Razumemo potrebo po ublažitvi plačilne bilance s tujino in tudi nujnost, da podjetja, ki potrebujejo za svoje nemoteno delo surovine iz uvoza, del svojih izdelkov izvažajo. Ni pa nam razumljivo, da so konec lanskega leta enostavno izostala naročila surovin za začetek tega leta, še manj pa hitrica, s katero smo v bojazni, da ne pride do centralističnega razdeljevanja deviz, na vrat, na nos prenesli dodeljevanje deviz na banko, da bi po poslovnih načelih sklepala s podjetji dolgoročne medsebojne obveznosti.

Posledice takega prenapljenega ukrepa so znane. Ker si je banka prizadevala posplošiti delne lanskoletne uspehe povezovanja uvoza z izvozom, je primere nekaterih gospodarskih panog posplošila in zahtevala tudi od podjetij ostalih panog, da sledijo takim zgledom. Podjetja so bila razdeljena v tri skupine glede na to, ali ustvarjajo več deviz, kakor jih potrebujejo in ali imajo izravnan bilanco ali ne. Kljub opozorilom prizadetih gospodarskih organizacij, da to ni ekonomsko upravičeno, se je na vsakem koraku zahtevalo povečanje izvoza za vsako ceno, nihče pa se ni vprašal, kako naj izvažajo tiste delovne organizacije, ki so zmanjševale obseg svoje proizvodnje, ker ni bilo surovin.

Sele najodločnejše intervencije proizvajalcev v prizadetih delovnih organizacijah in pritisk javnosti so verjetno sprožili polemiko o smotrnosti in nesmotrnosti takega reševanja naše zunanjetrgovinske situacije, saj si drugače ne moremo tolmačiti najprej izmikanjem pri dodeljevanju deviznih sredstev za nakup kavčuka, potem pa naenkrat sproščenju potrebnih sredstev za nakup najnujnejših količin na borzi v Evropi, kjer je ta surovina prav gotovo dosti dražja!

Urednik

Pred nekaj tedni se je zaradi upokojitve poslovila od svojih sodelavcev Ana Rebolj, ki je delala v pnevmatikarni I

Kaj so povedali naši sodelavci?

V pnevmatikarni I smo prenehali s proizvodnjo avtoplaščev za osebne avtomobile

V tej rubriki bomo odslej objavljali kratke ankete z našimi bralci o aktualnih vprašanjih

▲ »Do odhoda k vojakom bom delal pri obrezovanju veloplaščev«, pravi Ciril Dominko

- Konec decembra smo v pnevmatiki I prenehali s proizvodnjo avtoplaščev za potniške avtomobile kakor tudi za traktorske prikolice. S tem smo na nek način pripomogli, da bodo potrošniki še bolj občutili krizo po avtomobilskih plaščih. Ni bila naša krivda, da je do tega prišlo, temveč iztrošenost avtoklava. Inšpektor, ki ga je kontroliral, ga ni hotel potrditi za nadaljnjo uporabo, češ da bi bilo to življenjsko nevarno za delavce, ki delajo v bližini kotla.

Ce bi mogli povprašati sam kotel, kaj misli o sebi, bi nam verjetno odgovoril nekako takole: »V obratovanju sem že dolgo časa. Prestal sem vsa popravila — velika kakor majhne. Ce bi preje skrbela zame malo bolj vestno, bi še vzdržal kakšno leto. Napravil sem več plaščev, kot si je kdor koli mislil pred nekaj leti. Kar se tiče slabe kvalitete, katero sem povzročal, ni bila vedno po moji krivdi. Slabost je bila v tem, da so vsa popravila, ki bi morala biti opravljena takoj, odlašali toliko časa, da nisem več mogel delati. Upam, da postopajo z mojim sovlastnikom v obratu II drugače. Sedaj me bodo predelali in mogoče bom prišel še kdaj med vas — seveda, v drugačni obliki. Upam, da mi bodo sedaj vsi oprostili, če sem delal komu po nepotrebnem sive lase. Je že tako...!«

Takole nekako bi nam odgovoril zvesti tovariš. Kaj mislijo o ukinitvi proizvodnje nekaterih delavci; o mnenju sem jih povprašal in dobil naslednje odgovore:

▲ »Zaposlil se bom kot predgrevalcec. Moti me, da bom delal na tri izmene...!« pravi Franci Lombar

Anton VESELIČ — konfektioner na 15" stroju mi je povedal tole: »Zaposlen sem na tem delovnem mestu od leta 1961. Zelo sem bil zadovoljen s svojim delovnim mestom. Vest o ukinitvi proizvodnje me ni razveselila. Sedaj odhajam na drugo delovno mesto, po vsej verjetnosti nekam v službo za organizacijo proizvodnje. Zelja, da bi delal še naprej v

Ustanovili smo lastno stanovanjsko zadrugo, v kateri je že sedaj več kot 70 članov

(Nadaljevanje s 1. strani)
nov dinarjev. Interesenti za gradnjo bi po predvidevanjih prispevali okrog 30 odstotkov potrebnih sredstev, podjetje v obliki posojila stanovanjski zadrugi tudi 30 odstotkov, preostalih 40 odstotkov potrebnih sredstev pa naj bi prispevala v obliki dolgoročnega posojila občina.

Gradnja naj bi se odvijala tako, da bi letno zgradili po 15 hišic — dvojčkov za trideset družin. Gradnja naj bi se pričela letos na pomlad in v prvem letu bi moralo biti prvih 15 hišic že pod streho.

Potem so prisotni razpravljali o predlagani organizacijski obliki zadruge. Odločili so se, naj bo to samostojna organizacijska enota, katere osnovni cilj je organizirati in izvajati stanovanjsko gradnjo za svoje člane — člane kolektiva. Odločili so tudi, naj operativno vodstvo stanovanjske zadruge pripravi vse potrebno, da bo ob nakazanem času delo nemudoma steklo.

Na zboru so se prisotni odločili, naj vodi vse operativne, tehnične in finančne posle v zvezi s stanovanjsko gradnjo ob izdatni podpori samoupravnih organov zadruge in združnikov samih posebna strokovna skupina. Nabavo potrebnega materiala naj bi opravljala nabavna služba podjetja na osnovi naročil stanovanjske zadruge. Dosedanjo gradbeno skupino naj bi se ojačalo z novimi kvalificiranimi močmi, tako da bi lahko opravljala vsa gradbena dela tudi za zadrugo. Tehnično nadzor-

stvo pa naj prevzame nad gradnjo pooblaščenno podjetje, ki bi tudi kontroliralo kvaliteto same gradnje.

Razgovor, ki je potem sledil, je pokazal, da je bil ta občni zbor pravzaprav tribuna interesentov za stanovanja. Govorniki so poudarjali potrebo, da samoupravni organi podprejo prizadevanja za hitro stanovanjsko gradnjo in reševanje stanovanjske problematike v podjetju. Pokazalo pa se je tudi, da kaj radi preveč teoretiziramo o tem, kaj vse je treba narediti, ko pa pride čas za dejanja, pa predradi zvalimo odgovornost na druge. K sreči pa so združniki sami pokazali, kako zelo so pripravljene zavijati rokave ter prijeti za delo, ko bo to treba.

Ob vsem povedanem pa ne smemo prezreti deleža, ki ga ima pri reševanju stanovanjske stiske članov našega kolektiva tudi kranjska občina. Če bodo njeni pristojni organi pokazali pravilno razumevanje sedanje situacije in perspektiv, ki jih daje kranjskemu gospodarstvu nadaljnje razvijanje naše tovarne, bodo pač ukrenili vse potrebno tako, da bodo lahko interesenti za združno gradnjo čimprej pričeli z delom.

Vse, kar je predlagala razprava na občnem zboru, bomo skrbno premetrili in skušali na osnovi najprimernejših zaključkov tudi uresničevati. Seveda pa bomo vse naše bralce tudi sproti obveščali o poteku pripravljanih ter kasneje tudi gradbenih del v stanovanjski zadrugi!

PETER ŽIGANTE

Stroj, na katerem sem delal, bodo premestili v pnevmatikarno II in želim bodočim konfektionerjem na njem mnogo uspehov.«

Ciril DOMINKO na delovnem mestu ekvilibracija avtoplaščev je dejal: »Ukinitve proizvodnje bodo najbolj občutili lastniki avtomobilov. Marsikdo bo imel avto v garaži, ker plaščev zanj ne bo dobil. Svojega dela sem se zavedal in ga opravljal z vso odgovornostjo, ker poznam posledice, ki bi nastale z malomarnim delom. Do odhoda v JLA sem se zaposlil pri obrezovanju veloplaščev. Za naprej pa še ne vem, kako bo...?«

Franci LOMBAR — konfektioner na 16" stroju pravi: »V obratu II ne bi šel rad. Najraje bi videl, da bi nabavili nov kotel in bi ga s sedanjim samo zamenjali. Zaposlil se bom kot predgrevalcec, ko bodo uvedli še eno izmeno pri brizganju velozračnic. Moti me le to, da bom moral delati na tri

▲ Franc Rozman meni, da se bo hitro vživel v novo okolje, ko se je preusmeril na delo pri brizganju velozračnic

proizvodnji, ni bila upoštevana. izmene. Do sedaj sem delal le na dve.«

Peter ŽONTA — pomočnik pri avtoklavu je povedal tole: »Ko sem izvedel, da se bo proizvodnja ustavila, mi ni bilo vseeno. Nekako navadil sem se okolice in ljudi. Zaradi tega bom še naprej vulkaniziral plašče 144, katerih proizvodnja bo še ostala tukaj. Mislim, da bi bil nov kotel hitro amortiziran.«

Jože ROZMAN — vodja avtoklava mi je zaupal: »Zaposlil se bom pri brizganju velozračnic. Delo je nekako enako. Sedaj je bila tukaj vročina, dočim bom tam stalno v smukcu. Ne vem, kako bo kaj z zaslužkom ter upam, da se bom hitro uživel v novo okolje.«

Stefan FARKAŠ — konfektioner na 16" stroju: »Ne razumem, da so nekatere izmed nas povprašali, kje bi se hoteli zaposliti v naši ekonomski enoti, druge pa dali na razpolago. Smatram, da smo vsi enako pripomogli pri doseganju plana. Nisem ravno najboljšega zdravja in nisem mogel vsega svojega znanja uporabiti. Skoda, da so ukinitvi proizvodnje v obratu I!«

Alojz ILJAS — vodja avtoklava pravi: »Žal mi je, da bom moral zapustiti to delovno mesto, ker sem se nanj privadil. Z ostalimi sodelavci sem se dobro razumel. Nastala so včasih nesoglasja, a brez teh tudi ne gre. Novo delovno mesto mi je dodeljeno pri vulkanizaciji plaščev 144. Moti me le to, da nekoliko slabše vidim, a upam, da mi to ne bo delalo preglavic.«

▲ Peter Žonta meni, da bi se nabava novega avtoklava izplačala hitro

Slobodan DINIČ — konfektioner na 16" stroju pravi: »Na tem delovnem mestu nisem dolgo delal, tako da se bom lahko privadil tudi drugje. Najraje bi šel za vulkanizerja veloplaščev. Ko so mi povedali, da se bo proizvodnja ustavila, sem bil začuden. Toda višja sila je pač višja sila, proti kateri se ne moreš boriti!«

Janko MOHORIC — pomočnik na avtoklavu: »Že predčasno sem

se mi je želja izpolnila. Zaslužek tukaj ni bil majhen, a smo si ga moral dobesečno prigarati. Smatram, da bi se dalo dobiti toliko denarja, da bi nabavili nov kotel ter tako kupcem ustregli.«

Martin PIPAN — vodja avtoklava pa pravi: »Ne vem, kako bi rekel. Nisem ravno zadovoljen, da smo tukaj prenehali delati. Po drugi strani pa sem srečen, da bom zapustil to naporno delo. Skoda, da se tega niso spomnili takrat, ko je bil zaslužek še napram drugim sorazmerno nižji. Zadnje mesece so ga nam verjetno dvignili, ker so spoznali, da je bil dotlej prenizek.«

Ko smo prebrali vse odgovore, lahko napravimo zaključek, da je vsem nekako žal, ker smo proizvodnjo ustavili. Vsi so bili navajeni svojega dela in svojih sodelavcev. Nekateri sicer pravijo, da je prišlo včasih do nesoglasij, ki pa so sčasoma odpadla. Zelja večine je bila, da ostanejo še na-

prosil za drugo delovno mesto zaradi zdravstvenega stanja. Tokrat niso mogli najti ustreznega delovnega mesta. Upam, da ga bodo sedaj lahko. Smatram, da bodo avtomobilisti pričeli prodajati nekatere avtomobile, ker ne bodo nikjer dobili primernih avtoplaščev!«

Stane KNEZ — pomočnik na avtoklavu je pripomnil: »Veliko večje veselje imam za vulkanizacijo veloplaščev. Za to delovno mesto že dalj časa prosim in sedaj

▲ Stefan Farkaš pa je dejal: »Nisem ravno najboljšega zdravja, vendar ne vem, zakaj so ene vprašali, kje bi radi delali, druge pa dali kar na razpolago?«

▲ »Veliko bolj me veseli vulkanizacija veloplaščev in sedaj se mi je ta želja izpolnila,« pravi Stane Knez

dalje v ekonomski enoti pnevmatikarne I. Navadili so se na svoj oddelek in jim bo težko začeti v novem okolju, kjer delo ne poznajo toliko dobro, prav tako pa tudi ne sodelavcev. S tem pa smo tudi nekaj pridobili. Ne bo nam potrebno jemati novih delavcev za nova odprta delovna mesta in jih toliko časa priučevati. Lahko bomo na ta način veliko preje začeli z redno proizvodnjo.

MIHAEL ČUHALEV

Preprost način izdelovanja pnevmatike 14-4 čimprej odpravimo

Ce se vodi ekskurzijo po oddelkih, bi bilo dobro, da bi vsak vodič pripeljal svojo skupino do konfeksijskega bobna in nato naprej do vulkanizacijskih preš in jim potem obrazložil, da so videli najbolj primitiven način izdelave pnevmatike.

Na sedanjem delovnem mestu sta zaposleni dve delavki, ki imata veliko opraviti, da napravita 60 komadov plaščev na dan. Boben, ki je lesen, je potrebno, ko je plašč konfektioniran, popolnoma razdreti, plašč sneti in boben ponovno sestaviti ter usposobiti za nadaljnjo uporabo. Plašč je treba še s prsti zarobiti in tako je pripravljen za vulkanizacijo.

Vulkanizacija se vrši v etažni preši, v kateri sta nameščena dva kalupa, eden vrh drugega. Kalu-

pi se morajo odpirati ročno. Težko nastopijo pri montaži in vlaganju surovcev v kalup. Sama ta operacija traja toliko časa, kot včasih vulkanizacija. Ker sta kalupa eden na drugem, v sluščaju, da v katerem od teh duša ne odgovarja in pušča, voda uniči tudi drugi plašč, ker se voda ne more nikamor odtekat.

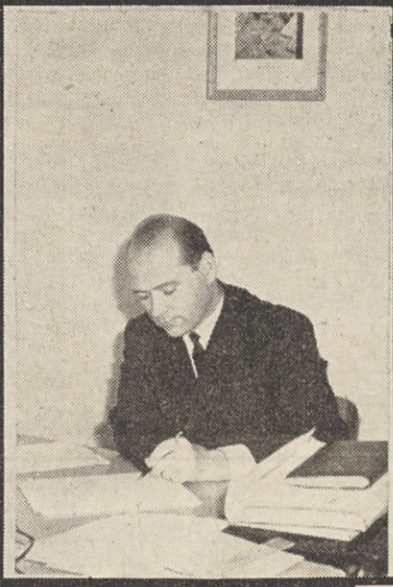
Ce bi še vse te pomanjkljivosti odpravili, bi količinsko lahko napravili veliko več z manjšim naprom delavcev na teh mestih.

Proslava dneva žena

Vse žene našega delovnega kolektiva vljudno vabimo na proslavo 8. marca — DNEVA ŽENA. Ta bo v soboto, 6. marca, ob 15. uri v avli občinske skupščine — vhod s ploščadi pred restavracijo »Park« v Kranju.

Kulturni program, ki bo trajal dobro uro, bo pripravilo kulturno umetniško društvo »Svoboda« iz Kranja. Po kulturnem programu pa bo v avli skromna zakuska.

SINDIKALNA PODRUŽNICA SAVA« — KRANJ

POOSTREŠA DINO FABRIKA MOTORA BARAJEVO		STARO GLASBILLO (DVOJINA)		POLRADENE VREDNOSTI (VIOJNI)		INTERNATIONAL BUSINESS MACHINES INA FORKAR		F. I. ME ODREŽE PESČINA 13. ČRKA		MONCKEL	
KAR RE NI NA		VISTI BUDISTČNI BUDHOVNIK DEL BENKONLEB MOTORJA		VETRI NI JOPIC		ZAHVA NOSLOVAN ŠPORTNIK		GIBE KARLOVAC		PREDSEDNIK BENEFIKE REPUBLIKE	
KIS IK		MAR. KUSKO ŽENSKO IME TEHNIK V O.T.K.		JAPANSKI KLOB PROJAZDALNA KALIBROV (MNOŽ)						NOGOMETNI KLUB	
S L O G										11 IN 22. ČRKA NI KRIVO	
NAJMANJŠE ŠTEVLO		RAZESLOVNI LETALEC						TEJLNOV SONODNIK			
PONIKALNI CA		ZELENI DEL PUSČAVE						DELAVEC ATOMI			
UPER		DUSIK		TODD		THOMAS		M. I. ME (LAN)		ARABSKI ŽREBEC	
SIMBOL ZA KANDIJ						EDISON				PRISLOV KRAJA SPOLKA AKCIJNA	
		OSLOV GLAS								1 (RIMSKO)	
		UMETNICA IZREK								VITOLICA (LATINSKO)	
OKRASITEV										LETUVIŠČE V ITALIJI	
BARILA										RIBIŠKA MREŽA	
BIMNIK										MEDMET BELI CELINE V MESTU	
PUSKALNICA DRŽAVA V AFRIKI M. I. ME		BORILNI MEČ		MEDNAROD. LAHKOŠT- LETSKA ZVEŽA		OZNAKA ZA NEZAKONA					
										DEJAVNE V 68 24 B	
DEL OBRABA AMERIKANA POSTBEŠEČ- VALNA SLUŽBA										MA NEM RASTE MOHT BLASBENI INSTRUMEN BELEŽBY	
PORAVNAN PLENO TITULO										PRIMER	
TEGA IN TEGA		MIKO KAVČIČ		PREKLETS TVO		ACTINIJ				ITALIJANSKI PREDLOG	
ITALIJANSKI TOVARNJAK										TUJEM. I. ME AVTOMOBIL OZNAKA FRANCIJE	
										IN LATINSKO	
										MODRIKAST DRAG KAMEN RUSKI VOJSČAK	
										RUSKI VOJSČAK	
										SAMOGLASNIKA	
										ZDRAVSTV. AMBLAV TNI CENTER	
										ŽENSKO IME	
										12. ČRKA	
										LITIJ	
										ŠPORTNO MOŠTVO (FON)	
										GLJE (TUDKA)	
										NARAVNI LOGARITEM	
										ZNAČAJ	
										VELIKA REKA V INDIJI	
										BUKOV MLOD	
										GLAVNA HRANA V AZIJI	
										STARJŠI	
										SLOVENIJA	
										REČ PREDMET	
										15. ČRKA	
										BARVA IGRALNE KARTE	
no na razli v vrstah m alni odnos tujejo od p i sanjani		GOSPA		VISEKA BARVNAŠTA PLOSČA NAMESTO ZVONCA		KRILLO		1. ČRKA		DEL TELES	
VRSTA PSA										KRAVJSKI NOGOMETIŠ	
JAPONSKI TELONADEC				JUŽNI SADEŽ DRAŠTVO ORIENTALIST		FASCIKEL				VRSTA CITROEN AVTOMOB.	
KAZBOJNIK						RADIUS		BEREM			
EGIPČANSKO BOŠANSTVO						KALIJ		PARKING			
		SAMEC PERNATE DOMAČE ŠVALI				DOMAČA POSODA ZA IZDELAVO MASLA		JAZ (ANGLEŠKO)			

Spet objavljamo nagradno slikovno križanko. Dobro si jo oglejte, saj vam ne bo treba rešiti vsega, da se boste lahko potegovali za eno izmed razpisanih nagrad. REŠITI IN IZPOLNITI JE TREBA LE LISTE KVADRATKE, KI SO PREKRITI Z MREŽICO! Z vpisovanjem rešitev v ostale, prazne kvadratke pa si pomagajte, da bo reševanje čim lažje!

Razpisujemo naslednje denarne nagrade: 1. za 5.000 dinarjev, 2. za 4.000 dinarjev, 3. za 3.000 dinarjev in 4. do 8. po 1.000 dinarjev!

Pravilne rešitve je treba oddati v uredništvu lista ali pri dežurnih vratarjih najkasneje do sobote, 13. marca.

IME IN PRIIMEK: .....

TOCEN NASLOV: .....